

Briselē, 2026. gada 23. septembrī
(OR. en)

13528/26

COASI 180
ASIE 40
CFSP/PESC 1496
PE 107
WTO 104
COHOM 119
ECOFIN 1210
MACAO 1

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	JOIN(2026) 21 final
Temats:	KOPĪGS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI Makao īpašās pārvaldes apgabals 2025. GADA ZIŅOJUMS

Pielikumā ir pievienots dokuments JOIN(2026) 21 final.

Pielikumā: JOIN(2026) 21 final

EIROPAS
KOMISIJA

SAVIENĪBAS AUGSTAIS
PĀRSTĀVIS ĀRLIETĀS UN
DROŠĪBAS POLITIKAS
JAUTĀJUMOS

Briselē, 22.9.2026.
JOIN(2026) 21 final

KOPĪGS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Makao īpašās pārvaldes apgabals

2025. GADA ZIŅOJUMS

KOPĪGS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

MAKAO ĪPAŠĀS PĀRVALDES APGABALS:

2025. GADA ZIŅOJUMS

KOPSAVILKUMS

Kopš Makao nodošanas Ķīnas Tautas Republikai (ĶTR) 1999. gadā Eiropas Savienība (ES) un tās dalībvalstis ir cieši sekojušas līdz politiskajiem un ekonomiskajiem notikumiem Makao Īpašās Pārvaldes Apgabalā (ĪPA), kas risinājušies atbilstīgi principam “viena valsts, divas sistēmas”. ES atbalsta šo principu un tā īstenošanu saskaņā ar Pamatlikumu, kura mērķis ir nodrošināt, lai dzīvesveids, tiesiskums un pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzība Makao paliktu nemainīga līdz 2049. gadam.

Saskaņā ar Eiropas Parlamentam 1999. gadā pausto apņemšanos Komisija un Augstā pārstāve / priekšsēdētājas vietiece nāk klajā ar gada ziņojumu par norisēm Makao. Gadu gaitā cita starpā īpaša uzmanība ir pievērsta principa “viena valsts, divas sistēmas” īstenošanai attiecībā uz Makao autonomiju, kā norādīts Makao Pamatlikumā.

Šis ir 26. ziņojums – par 2025. gadu. Politiskā ziņā šajā gadā turpināja pasliktināties situācija autonomijas un pamatbrīvību un tiesību jomā, kas jāaizsargā vismaz līdz 2049. gadam. Šo gadu iezīmēja šādi notikumi: i) Leģislatīvās asamblejas astotās vēlēšanas un ii) pirmais arests saskaņā ar Likumu par nacionālās drošības aizsardzību.

ES runaspersona nāca klajā ar šādu paziņojumu:

- runaspersonas 2025. gada 2. augusta paziņojums par *Au Kam San* apcietināšanu¹.

Makao IKP 2025. gadā bija par 4,7 % lielāks nekā iepriekšējā gadā. Tas bija trešais secīgais izaugsmes gads, taču ekonomika vēl nav pilnībā atguvusies līdz līmenim, kāds bija pirms Covid-19 pandēmijas. Ekonomikas izaugsmi veicināja tūristu, kuri ceļo uz Makao, skaita pieaugums un ar to saistītie ieņēmumi no azartspēlēm. Makao ziņoja, ka 2025. gadā to apmeklēja 40,1 miljons cilvēku. Šī ir pirmā reize kopš Covid-19 pandēmijas beigām, kad tūristu skaits ir pārsniedzis pirmspandēmijas līmeni. Tomēr, neraugoties uz tūristu skaita pieaugumu, ieņēmumi no azartspēlēm nerasniedza pirmspandēmijas līmeni.

2025. gadā ES bija Makao otrā lielākā preču tirdzniecības partnere, veidojot 26,0 % no Makao kopējā tirdzniecības apjoma, un Eiropas Savienībai šajās attiecībās bija tirdzniecības pārpalikums. ES bija Makao trešais lielākais uzkrāto ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI) avots 2024. gadā (pēdējais gads, par kuru pieejami dati).

I. Politiskās un sociālās norises

14. septembrī notika Leģislatīvās asamblejas astotās vēlēšanas. 14 likumdevējus ievēlēja tieši, bet 12 – netieši apvienības, kas pārstāv dažādus sabiedrības sektorus. Vēl septiņus

¹ Statement by the Spokesperson on the arrest of *Au Kam San*, 2025. gada 2. augusts, pieejams lapā https://www.eeas.europa.eu/eeas/macao-statement-spokesperson-arrest-au-kam-san_en.

likumdevējus 29. septembrī iecēla izpildvaras vadītājs *Sam Hou Fai*. Visi 33 asamblejas locekļi deva zvērestu 16. oktobrī.

Vēlētāju aktivitāte tiešo vēlēšanu apgabalā sasniedza 53,35 % – vēlēšanās nobalsoja 175 272 vēlētāji. Neraugoties uz valdības un privāto uzņēmumu sniegtajiem stimuliem balsot, tas bija trešais zemākais vēlētāju aktivitātes līmenis kopš varas nodošanas 1999. gadā. Grupa *New Hope*, ko vada ilggadējais likumdevējs *José Pereira Coutinho*, kurš likumdevēja amatā bija arī vēlēšanu gadā, ieguva visvairāk balsu – 43 361 balsi jeb aptuveni ceturto daļu nodoto balsu, kas ir rekordaugsts rādītājs.

Arī nederīgo balsu skaits sasniedza rekordlielu skaitu – 13 040. Iestādes bija pieņēmušas jaunu kārtību, kas liedza medijiem apmeklēt sesiju, kurā tika pārbaudītas nederīgās balsis. Procesa fotografēšana un filmēšana joprojām nebija atļauta.

André Cheong, kurš iepriekš bija administrācijas un tieslietu sekretārs, kļuva par iecelto likumdevēju, un 16. oktobrī likumdevēji viņu vienbalsīgi ievēlēja par Leģislatīvās asamblejas priekšsēdētāju. Tas, ka priekšsēdētāja amatu ieņem pirmo reizi par likumdevēju kļuvusi persona, ir Makao likumdošanas iestādes vēsturē nebijis gadījums.

Pēc vēlēšanām notika vadošo amatpersonu maiņa. *A. Cheong* vietā stājās *Wong Sio Chak*, kurš iepriekš bija drošības sekretārs; *Wong* aizstāja bijušais ģenerālprokurors *Chan Tsz King*.

Korupcijas apkarošanas komisija 6. novembrī paziņoja, ka ir nodevusi prokuratūrai divas lietas, kas saistītas ar Leģislatīvās asamblejas vēlēšanu procesu, ieskaitot lietu, kura attiecās uz iespējamu korupciju vēlēšanās un kurā aizdomās turētais sociālo mediju platformā bija solījis balsot par kandidātu, kas var sniegt finansiālu atļidzību.

Pirms vēlēšanām, 15. jūlijā, Leģislatīvās asamblejas Vēlēšanu lietu komisija diskvalificēja 12 kandidātus no 2 kandidātu sarakstiem, atsaucoties uz to, ka viņi neievēro Pamatlikumu un nav lojāli Makao ĪPA. Viena no skartajām personām bija amatā esošs likumdevējs, kas bija izturējis tādu pašu politisko pārbaudi 2021. gadā, kad iestādes diskvalificēja prodemokrātiskus kandidātus pirmo reizi. Lēmums netika pārsūdzēts.

Komisijas priekšsēdētājs tai pašā 15. jūlijā paskaidroja, ka lēmums par diskvalifikāciju ir pieņemts, pamatojoties uz “pārbaudes atzinumiem”, ko sniegusi izpildvaras vadītāja vadītā pilsētas Nacionālās drošības aizsardzības komiteja. Nacionālās drošības aizsardzības komitejā strādā arī kontinentālās Ķīnas amatpersonas no Centrālās valdības koordinācijas biroja Makao. Šī kārtība nodrošina centrālajai valdībai tiešu ietekmi uz Makao vietējās likumdošanas iestādes vēlēšanām.

Atsevišķā paziņojumā, kas publicēts 15. jūlijā, valdība, atsaucoties uz 2024. gadā pieņemto grozīto Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala Leģislatīvās asamblejas vēlēšanu likumu, norādīja, ka, pat ja nav konstatēts, ka kandidāts ir veicis kādas darbības, kas būtu uzskatāmas par tādām, ar kurām “netiek ievērots Pamatlikums”, vai par tādām, “kas nav lojālas ĪPA”, kandidātu tāpat diskvalificē, ja tas “ir palīdzējis citiem veikt šādas darbības vai atvieglojis šo darbību veikšanu”.

Paziņojumā tika piebilsts, ka, kamēr vien tiek uzskatīts, ka kandidātu sarakstā iekļauts kandidāts “neievēro Pamatlikumu” vai “nav lojāls ĪPA”, jo ir “ar ļaunu nolūku uzbrucis” Nacionālā tautas kongresa un tā Pastāvīgās komitejas likumiem un lēmumiem, ir tiem “cēlis

neslavu” vai tos “nomelnojis vai apvainojis”, citi tajā pašā sarakstā iekļauti kandidāti, kuri pieņēmuši “atbalstu no šāda kandidāta vēlēšanu nolūkos”, nevar tikt uzskatīti par tādiem, kas “ievēro Pamatlikumu” un “ir lojāli ĪPA”.

18. jūlijā Leģislatīvās asamblejas Vēlēšanu lietu komisija noraidīja pārsūdzību, ko bija iesniedzis *Tim Wong Tak Loi* un viņa vēlēšanu grupa *Livelihood Power in Macao*, kuri bija diskvalificēti no kandidēšanas šajās vēlēšanās. Komisija atkal norādīja, ka diskvalifikācija nav pārsūdzama. Tomēr tā piekrita atdot kandidāta iemaksāto drošības naudu grupai.

Ar to nesaistīti bijušais prodemokrātiskais likumdevējs *Antonio Kuok Cheong Ng* 12. septembrī savos sociālo mediju kontos publicēja informāciju, ka ir saņēmis “iestāžu rīkojumu” atstāt Makao uz 10 dienām, kas sakrita ar vēlēšanu periodu.

Bijušais prodemokrātiskais likumdevējs *Sunny Au* 30. jūlijā tika arestēts saskaņā ar Makao nacionālās drošības tiesību aktiem par iespējamu “slepenu sadarbošanos ar ārvalstu spēkiem”. Šī bija pirmā reize, kad iestādes atsaucās uz Likumu par nacionālās drošības aizsardzību, kas pēdējo reizi tika grozīts 2023. gadā, lai to ciešāk saskaņotu ar kontinentālās daļas tiesību aktiem par drošību.

Kopš tā laika viņš atrodas pirmstiesas apcietinājumā, kas var ilgt līdz trim gadiem. *S. Au* sieva tika uzaicināta par liecinieci, un 31. jūlijā viņai bija jāierodas prokuratūrā, lai sniegtu liecību. Arests esot bijis saistīts ar to, ka Ķīnas Demokrātijas aliansei (*Chinese Alliance for Democracy*) – ASV bāzētai grupai, kas atbalsta demokrātiskas darbības Ķīnā, – esot nodoti materiāli, kas saistīti ar 1989. gada 4. jūnija Tjaņanmeņas protestu apspiešanas gadadienu.

10 dienu periodā pirms 4. jūnija gadadienas *Au* bija saņēmis vairākus zvanus, kuru veicēji pauduši “bažas”, bet viņš medijiem norādīja, ka neesot izjutis spiedienu. Tāpat kā iepriekšējos gados, arī šoreiz viņš vietnē *Facebook* publicēja tekstus, kuros izstāstīts šis vēsturiskais notikums.

18. novembrī izpildvaras vadītājs *Sam Hou Fai* teica savu otro politisko uzrunu. Viņš apņēmās turpināt dažādot ekonomiku, palielināt pārvaldības efektivitāti un iedzīvotāju iztikas līdzekļus, kā arī padziļināt Makao integrāciju valsts attīstībā.

Turklāt viņa administrācija plāno pieprasīt visiem pašreizējiem un turpmākajiem ierēdņiem zvērēt, ka viņi ievēros Makao Pamatlikumu un būs lojāli ĪPA. Šīs politikas mērķis ir “stiprināt pārvaldības pamatprincipu, ka “Makao pārvalda patrioti””.

Ar 1. novembri Portugāles tiesnesis *Rui Carlos dos Santos Pereira Ribeiro* atkāpās no amata Otrās instances tiesā. 12. decembrī vienīgais Portugāles tiesnesis, kas darbojas Makao, *Jerónimo Alberto Gonçalves Santos* no Pirmās instances tiesas tiesneša tika paaugstināts amatā par Otrās instances tiesas tiesnesi. Viņš stājās jaunajā amatā ar 2026. gada 1. janvāri.

Portugāles premjerministrs *Luís Montenegro* apmeklēja Makao no 9. līdz 10. septembrim. Premjerministrs paziņoja, ka 2026. gada 4.–6. februārī, gandrīz septiņus gadus pēc iepriekšējās sesijas, Makao notiks **Makao un Portugāles Apvienotās komitejas sanāksme**.

Pieņemšanā par godu Portugāles, Kamoīša un portugāļu kopienu dienai 10. jūnijā izpildvaras vadītājs *Sam Hou Fai* norādīja, ka portugāļu kopiena ir pastāvīgi sniegusi nozīmīgu ieguldījumu “dažādu uzņēmumu veselīgā attīstībā” Makao. *Sam* “pauca pateicību portugāļu

kopienai par nelokāmo atbalstu Makao valdībai un sadarbību ar to”, kā arī par tās ieguldījumu Makao sociālekonomiskajā attīstībā.

24. septembrī Makao skāra **supertaifūns “Ragasa”**, par ko Meteoroloģijas un ģeofizikas birojs izplatīja visaugstākās pakāpes brīdinājuma signālu (Nr. 10 – “viesuļvētras signālu”), jo vidējais vēja ātrums pārsniedza 118 km stundā. Šī vētra bija visspēcīgākais tropiskais ciklons, kas piedzīvots Klusā okeāna ziemeļu daļas rietumos 2025. gadā. Rezultatīvu sagatavošanās darbu rezultātā pilsētā neviens negāja bojā un tikai astoņi tika ievainoti.

Tiesības, brīvības un vienlīdzīgas iespējas

Centrālā valdība un Makao valdība 2025. gada 3. februārī ar sešu gadu kavēšanos iesniedza regulāro ziņojumu Apvienoto Nāciju Organizācijas Komitejai pret spīdzināšanu. Ziņojuma iesniegšanas sākotnējais termiņš bija 2019. gads. Makao valdība sīki izklāstīja, ko tā darījusi, lai ievērotu Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem. Lai gan ANO Komiteja pret spīdzināšanu savā pēdējā noslēguma apsvērumā, kas izdots 2016. gadā, pauda bažas par to, ka tiesību akti pret vardarbību ģimenē “netiek attiecināti uz visām personām, kuras ir intīmās attiecībās, neatkarīgi no viņu seksuālās orientācijas”, jaunākajā Makao valdības iesniegtajā ziņojumā šīm bažām nebija pievērsta uzmanība.

Makao 2025. gada 5. decembrī iesniedza Dalībvalsts ziņojumu par turpmāko rīcību, kas veikta saistībā ar noslēguma apsvērumiem par Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām. Atbildot uz noslēguma apsvērumos pausto aicinājumu pārskatīt Likumu Nr. 2/93/M (par tiesībām pulcēties un piedalīties demonstrācijās), lai novērstu “jebkādu patvaļīgu interpretāciju, kas var nepamatoti ierobežot tiesības uz pulcēšanās brīvību”, Makao iestādes atkal uzsvēra, ka policijai “ir pienākums” nodrošināt, ka “publiskās pulcēšanās un demonstrācijas notiek likumīgi un sakārtoti, lai nerastos nopietna ietekme uz nacionālo drošību”.

Attiecībā uz darba tiesībām Izpildpadome 24. oktobrī apstiprināja minimālās algas palielinājumu par 2,9 % jeb 1 MOP stundā, palielinot to no spēkā esošajām 34 MOP (3,7 EUR) līdz 35 MOP (3,8 EUR). Šī politika stāsies spēkā 2026. gada 1. janvārī. Saskaņā ar valdības aplēsēm šis pasākums ietekmēs aptuveni 18 200 cilvēku, kas ir 4,4 % no kopējā darbaspēka.

Pulcēšanās brīvība joprojām bija ierobežota. Publiski piemiņas pasākumi 1989. gadā notikušās Tjaņanmeņas protestu apspiešanas gadadienas atzīmēšanai nav notikuši jau četrus gadus pēc kārtas.

1. maijā policija aizturēja vīrieti, kurš viens pats protestēja pret migrējošo darba ņēmēju klātbūtni Makao. Tiesībaizsardzības iestādes apsūdzēja vīrieti par to, ka viņš esot pārkāpis Likumu par tiesībām pulcēties un piedalīties demonstrācijās. Nesaistīti ar to darba tiesību grupai *Macau People Power* arī nācās atcelt plānoto Darba svētku demonstrāciju policijas “spiediena” dēļ. Grupas priekšsēdētājs paskaidroja, ka viņš aprīlī bija iesniedzis oficiālu pieprasījumu atļaut rīkot protestu, bet tika atkārtoti izsaukts uz policiju, lai apspriestu ārkārtas rīcības plānus “nekontrolējamiem apstākļiem”, piemēram, gadījumam, ja “protestētāji izmantotu izdevību radīt problēmas”. Grupa galu galā nolēma publisko pasākumu nerīkot un tā vietā iesniegt lūgumrakstu izpildvaras vadītājam.

Arī **preses brīvība un vārda brīvība** joprojām bija ierobežotas. Neatkarīgais medijs “All About Macau” 30. oktobrī paziņoja, ka tā darbība ar 20. decembra tiks pārtraukta. Medijs paskaidroja, ka šis lēmums ir pieņemts “pēc rūpīgas izsvēšanas” “augoša spiediena un riska” apstākļos. Oktobrī Valdības informācijas birojs bija mediju informējis, ka tā reģistrācija saskaņā ar Preses likumu (Nr. 7/90/M) ir anulēta un ka tas vairs neatbilst “likumā paredzētajiem nosacījumiem, kas jāizpilda, lai veiktu attiecīgās darbības”.

2025. gada aprīlī tika sākta kriminālizmeklēšana pret trim “All About Macau” reportieriem par to, ka viņi centušies apmeklēt Leģislatīvās asamblejas sanāksmi, kas parastā situācijā būtu bijusi atvērta sabiedrībai un presei. Eiropas Žurnālistu un komunikācijas speciālistu biedrība Āzijā nāca klajā ar paziņojumu, kurā nosodīja piekļuves liegšanu reportieriem un viņu aizturēšanu. Jūnijā diviem “All About Macau” reportieriem atkal tika liegta ieeja Leģislatīvās asamblejas ēkā, kad viņi centās apmeklēt likumdošanas iestādes Valsts pārvaldes lietu koordinācijas komitejas rīkoto preses brīfingu par vietējo darbinieku nodarbinātību un apmācību un citiem jautājumiem.

Iespējas aizstāvēt LGBTI+ personu tiesības bija ierobežotas. Ar vairāku ES dalībvalstu konsulātu atbalstu no 30. maija līdz 21. jūnijam notika Trešais Starptautiskais Makao kvīru filmu festivāls.

II. Ekonomikas attīstība

2025. gads bija trešais gads pēc kārtas, kad Makao ekonomikā bija vērojama izaugsme. Kā liecina šā ziņojuma sagatavošanas laikā pieejamie provizoriskskie dati², **Makao IKP** 2025. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu **palielinājās** par 4,7 % līdz 417,3 miljardiem MOP (45,0 miljardi EUR). Tomēr Makao ekonomika vēl nebija pilnībā atguvusies līdz pirmspandēmijas līmenim.

Ekonomikas izaugsmi 2025. gadā veicināja **tūristu skaita pieaugums**. Minētajā gadā Makao apmeklēja kopumā 40,1 miljons cilvēku. Tas ir par 14,7 % vairāk nekā iepriekšējā gadā, un pirmo reizi kopš Covid-19 pandēmijas beigām tūristu skaits pārsniedza pirmspandēmijas līmeni (2019. gadā – 39,4 miljoni). 72,4 % no tūristiem, kas apmeklēja Makao, bija ieradusies no kontinentālās Ķīnas, bet 18,2 % – no Honkongas³.

Lielāko ieguldījumu Makao ekonomikā joprojām sniedza **azartspēles un ar tām saistītās nozares**, ko lielā mērā veicināja tūristu tēriņi. 2025. gadā ieņēmumi no azartspēlēm turpināja atgūties un salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 9,1 % līdz 248,0 miljardiem MOP (26,7 miljardiem EUR)⁴. Tomēr, neraugoties uz pieaugumu, ieņēmumi no azartspēlēm joprojām bija par 15,4 % mazāki nekā pirms pandēmijas (2019. gadā).

Bezdarba līmenis 2025. gadā bija 1,9 % – nedaudz augstāks nekā 2024. gadā (1,8 %). **Inflācija** gada laikā bija zema – vidējais vispārējais patēriņa cenu indekss pieauga par 0,3 %.

² Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei: <https://www.gov.mo/en/news/392652/>.

³ Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības Statistikas un tautas skaitīšanas dienests:

<https://www.dsec.gov.mo/en-US/>.

⁴ Summa konvertēta uz euro pēc šāda kursa: 1 EUR = 9,28 MOP (2025. gada decembra beigu kurss):

https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-inforeuro_lv.

Makao **fiskālās rezerves** 2025. gada beigās sasniedza 667 miljardus MOP (71,9 miljardus EUR), kas ir par 8,2 % vairāk nekā 2024. gada beigās. Rezerves ir pietiekamas, lai segtu valdības izdevumus aptuveni 7,1 gadu (aprēķins balstīts uz valdības 2025. gada izdevumiem).

Uzkrātie **ĀTI** Makao 2024. gadā (jaunākie pieejamie Makao statistikas dati) sasniedza 395 miljardus MOP (42,6 miljardi EUR), kas ir par 4,5 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. Honkonga un kontinentālā Ķīna bija lielākie ĀTI avoti.

Ekonomikas politika

Izpildvaras vadītājs *Sam Hou Fai* savā 2025. gada 18. novembra politiskajā uzrunā iepazīstināja ar Makao ekonomikas prioritātēm, un tās citu starpā ir šādas: i) veicināt Makao ekonomikas dažādošanu, ii) turpināt attīstīt Lielā liča apgabalu un turpināt tajā integrēties, iii) turpināt integrēties un piedalīties kontinentālās Ķīnas ekonomikas attīstībā, iv) turpināt attīstīt Guandunas un Makao intensīvās sadarbības zonu Hencjinā, v) stiprināt Makao kā tiltu starp kontinentālo Ķīnu un portugāļu valodā runājošām valstīm un vi) uzlabot Makao pārvaldību. Politiskajā uzrunā tika izziņotas arī iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot uzņēmējdarbības vidi, to vidū iniciatīvas, kuru mērķis ir šajā nolūkā pārskatīt noteikumus, racionalizēt un digitalizēt procedūras, reorganizēt departamentus, stiprināt korupcijas apkarošanas darbu un turpināt atbalstīt mazos un vidējos uzņēmumus.

Azartspēļu nozarē kazino koncesionāriem joprojām tika prasīts ieguldīt ar azartspēlēm nesaistītās darbībās, lai atbalstītu Makao ekonomikas dažādošanu. Pārskata gadā satelītkazino (kazino, ko pārvalda operatori trešās personas uz pilsētas galveno koncesionāru licenču pamata) tika slēgti saskaņā ar 2022. gadā pieņemto jauno azartspēļu likumu, kas ietvēra prasību līdz 2025. gada decembrim izbeigt satelītkazino darbību⁵. Politiskajā uzrunā izpildvaras vadītājs paziņoja, ka valdība veiks kazino koncesionāru snieguma likumisko pārbaudi, kuras laikā cita starpā novērtēs ieguldījumu, ko tie veikuši ar azartspēlēm nesaistītās darbībās, lai atbalstītu Makao ekonomikas dažādošanu. Pārskata gadā Leģislatīvajā asamblejā tika iesniegts likumprojekts, kura mērķis bija grozīt noteikumus par reklāmām Makao, tai skaitā stingrāk reglamentēt azartspēļu darbību reklamēšanu⁶.

Pārskata gadā turpinājās galvenā – **ekonomikas dažādošanas** veicināšanas – politika ar mērķi palielināt ar azartspēlēm nesaistīto nozaru devumu IKP. Dažādošana jāpanāk, attīstot “1 + 4” nozares (“1” ir tūrisms un atpūta), t. i., dažādojot tūristu avotus un novirzot tūristu izdevumus ar azartspēlēm nesaistītām darbībām. Pārējās “4” nozares ir veselības aprūpe (ar uzsvaru uz ķīniešu tradicionālo medicīnu, ieskaitot pētniecību un izstrādi, ražošanu, medicīnas pakalpojumus un darbības izvēršanu ārvalstīs), finanšu pakalpojumi, jaunās tehnoloģijas, kā arī konferences un izstādes, tirdzniecība, kultūra un sports. Politiskajā uzrunā izpildvaras vadītājs norādīja, ka dažādošana ir bijusi lēnāka, nekā gaidīts.

Nozares pārstāvji uzskata, ka **diversificēta talantu fonda trūkums** Makao ir šķērslis ekonomikas dažādošanai. Politiskajā uzrunā tika paziņots, ka valdība centīsies Makao piesaistīt vairāk augsta līmeņa talantu, bet tai pašā laikā par prioritāti joprojām tiks uzskatīta vietējā nodarbinātība.

⁵ Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības Statistikas un tautas skaitīšanas dienests: <https://www.gov.mo/en/news/360247/>.

⁶ Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala Leģislatīvās asamblejas tīmekļa lapa: <https://www.al.gov.mo/pt/law/lawcase/615>.

Politiskajā uzrunā tika iepazīstināts ar iniciatīvām, ar kurām paredzēts atbalstīt **jaunas tehnoloģijas un inovāciju**. Tostarp ir paredzēts piesaistīt un atbalstīt talantus un turpināt nodrošināt finansējumu rūpniecības un tehnoloģiju attīstīšanai, izmantojot dažādas pētniecības un inovācijas shēmas un jaunus valdības fondus. Vēl viens mērķis ir piesaistīt vairāk uzņēmumu no ārvalstīm tādās nozarēs kā integrētās shēmas, biomedicīna, digitālās tehnoloģijas un kosmiskā aviācija, jo īpaši panākt, ka šie uzņēmumi iedibinās Hencjinā. Tiek mudināts pētniecības jomā sadarboties ar kontinentālo Ķīnu un portugāļu valodā runājošām valstīm. Valdība uzbūvēs jaunu tehnoloģiju pētniecības un izstrādes industriālo parku un plāno palaist satelītus sadarbībā ar kontinentālo Ķīnu. Tiek veicināta digitālā ekonomika, ieskaitot e-komerciju un digitālos pārrobežu maksājumus juaņās renminbi. Pārskata gadā Makao Tehnoloģiju uzņēmumu sertifikācijas programmas ietvaros tika sertificēti papildu uzņēmumi. Saskaņā ar valdības avotiem⁷ 2025. gada novembrī bija sertificēts 51 uzņēmums, kas kopā nodarbina 1800 cilvēku.

Runājot par **konferencēm un izstādēm**, jānorāda, ka 2025. gada pirmajos trijos ceturkšņos Makao notika 1331 *MICE* pasākums (sanāksmes, promocijas pasākumi, konferences un izstādes) (par 25,7 % vairāk nekā iepriekšējā gadā un vairāk nekā 2019. gadā)⁸.

Veselības jomā valdība veicina “lielās veselības” (*Big Health*) nozares jeb veselības nozares to visplašākajā nozīmē, ieskaitot medicīnas pakalpojumus, veselības tūrisma un Ķīnas tradicionālās medicīnas (ĶTM) produktu izstrādi, ražošanu un komercializāciju, arī sadarbībā ar Hencjinu⁹, kur atrodas arī ĶTM parks sadarbībai starp Guandunu un Makao.

Finanšu pakalpojumu jomā Makao plāns ir piesaistīt vairāk ārvalstu līdzekļu un uzņēmumu (cita starpā izmantojot nodokļu atvieglojumus) un turpināt reformēt finanšu pakalpojumu tiesisko regulējumu. Valdības mērķis ir arī attīstīt Makao obligāciju tirgu, tostarp veicināt saiknes ar kontinentālo Ķīnu un starptautiskas saiknes un panākt, ka Makao tiek emitēts vairāk kontinentālās Ķīnas obligāciju (ĶTR Finanšu ministrija, Guandunas provinces valdība un Šeņdžeņas pilsēta pārskata gadā jau emitēja obligācijas Makao)¹⁰. Pārskata gadā tika izveidota tieša saikne starp Honkongas Centrālo naudas tirgu vienību un Makao Centrālo vērtspapīru depozitāriju, lai veicinātu obligāciju tirgu attīstību abos apgabalos¹¹. Makao arī pārformulēja Ieguldījumu fondu likumu (tas tika izsludināts 2025. gada 28. jūlijā un stājās spēkā 2026. gada 1. janvārī)¹², lai uzlabotu regulatīvo konvergenci un savienotību starp Makao un ārvalstu fondu tirgiem un piesaistītu vairāk ārvalstu iestāžu. 2025. gada augustā stājās spēkā Apdrošināšanas

⁷ Zinātnes un tehnoloģiju attīstības fonda tīmekļa lapa:

https://www.fdet.gov.mo/en/fund_information_detail/article/mhsugm5e.html#:~:text=The%20%E2%80%9CTechnology%20Enterprise%20Certification%20Program%E2%80%9D%20has%20been,annual%20revenue%20of%20nearly%20MOP%204.3%20billion.

⁸ Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības Statistikas un tautas skaitīšanas dienesta paziņojums presei:

<https://www.gov.mo/en/news/374828/>.

⁹ Hencjinas Ekonomikas attīstības biroja paziņojums presei:

https://www.hengqin.gov.cn/invest-hengqin-en/hqzx/news/zcdt/content/post_3862629.html.

¹⁰ Makao Monetārās iestādes paziņojumi presei:

<https://www.gov.mo/en/news/363318/>.

<https://www.gov.mo/en/news/366975/>.

<https://www.gov.mo/en/news/367989/>.

¹¹ Honkongas Monetārās iestādes paziņojums presei:

<https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2025/01/20250121-3/>.

¹² Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei:

<https://www.gov.mo/en/news/391480/>.

starpniecības darbību likums (Likums Nr. 15/2024)¹³, ar ko groza licencēšanas sistēmu, darbības standartus un uzraudzības sistēmu apdrošināšanas nozarē.

Pārskata gadā Makao ieviesa jaunu tiesisko regulējumu, kas reglamentē **civilo aviāciju**, ar mērķi paplašināt piekļuvi tirgum, ieviešot uz konkursu balstītu licencēšanas režīmu pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai¹⁴ (līdz ar to ir izbeigta Makao ekskluzīvā koncesija ar *Air Macau*).

Attiecībā uz **vides politiku** izpildvaras vadītājs politiskajā uzrunā izziņoja darbus, kuru mērķis ir uzlabot notekūdeņu attīrīšanu, samazināt atkritumu daudzumu un novērst un mazināt klimata katastrofas (ieskaitot plūdus). Valdība plāno tās tīrās elektroenerģijas daļu, kas Makao tiek piegādāta no Ķīnas Dienvidu elektrotīkla, palielināt līdz 50 % (lielākā daļa Makao elektroenerģijas tiek importēta no kontinentālās Ķīnas). Tiks turpināta elektrotransportlīdzekļu un videi draudzīga sabiedriskā transporta veicināšana, un tiks publicēts vides aizsardzības plāns (2026.–2030. gadam). 2025. gadā 37,8 % no jaunreģistrētajiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem bija elektrotransportlīdzekļi¹⁵. Martā notika 2025. gada Makao Starptautiskais sadarbības vides jomā forums un izstāde (*MIECF*).

Pārskata gadā valdība turpināja sniegt **finansiālu atbalstu iedzīvotājiem**, tai skaitā naudas pabalstus saskaņā ar Bagātības sadales shēmu un dažādus citus pabalstus.

Pārskata gadā tika veikti infrastruktūras darbi, ieskaitot valsts mājokļu un transporta infrastruktūras darbus. Valdība plāno vēl vairāk paplašināt Makao lidostu (vienu paplašināšanas projektu ir plānots īstenot Hencjinā) un ĪPA pilsētas dzelzceļa tranzīta tīklu un uzbūvēt industriālo parku un tūrisma un kultūras zonu, kā arī universitātes pilsētiņu Hencjinā.

Ekonomiskā integrācija ar kontinentālo Ķīnu

Kontinentālā Ķīna ir Makao galvenā preču tirdzniecības partnere un 2025. gadā veidoja 29,4 % no Makao kopējā ārējās tirdzniecības apjoma. Kontinentālā Ķīna 2024. gadā (jaunākie pieejamie dati) bija arī ĪPA otrais lielākais uzkrāto ĀTI avots pēc Honkongas. Makao ekonomika ir ļoti atkarīga no apmeklētājiem, kas no kontinentālās Ķīnas dodas uz ĪPA tūrisma un azartspēļu nolūkos.

Makao turpina sevi pozicionēt kā platformu un tiltu starp kontinentālo Ķīnu un **portugāļu valodā runājošām valstīm** tādās jomās kā tūrisms, tirdzniecība un ieguldījumi, tehnoloģijas un finanšu pakalpojumi.

Makao arī turpina dziļāk integrēties kontinentālās Ķīnas ekonomikā, jo īpaši ar tādām iniciatīvām kā **Guandunas-Honkongas-Makao Lielā līča apgabals** (“Lielā līča apgabals” jeb “LLA”) un Guandunas un Makao intensīvās sadarbības zona Hencjinā.

¹³ Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības oficiālais biļetens:

<https://bo.dsaj.gov.mo/bo/i/2024/33/lei15.asp>.

¹⁴ Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības oficiālais biļetens:

<https://bo.dsaj.gov.mo/bo/i/2025/27/lei04.asp#4>.

¹⁵ Makao Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei:

<https://www.gov.mo/en/news/392648/>.

Izpildvaras vadītājs 2025. gada novembra politiskajā uzrunā paskaidroja, ka Makao turpinās aktīvi piedalīties LLA attīstīšanā, vēl vairāk uzlabos noteikumu un mehānismu saskaņotību reģionā, stiprinās sadarbību ar Guandunas un Honkongas iestādēm un uzlabos infrastruktūras savienojamību un cilvēku pārrobežu plūsmas. Makao iedzīvotāji tiek mudināti dzīvot un strādāt LLA, un tas tiek darīts, cita starpā atvieglojot pārrobežu administrāciju un sociālās palīdzības un veselības aprūpes pakalpojumus. Citi mērķi ir popularizēt LLA tūrisma zīmolu un veicināt sadarbību pētniecības un tehnoloģiju, kā arī finanšu pakalpojumu jomā un talantu kvalifikācijas un intelektuālā īpašuma reģionālo atzīšanu.

Guandunas un Makao intensīvās sadarbības zona Hencjinā aizņem aptuveni 100 kvadrātkilometru, kas aptuveni 3 reizes pārsniedz Makao platību, un atrodas Guandunas provincē, kas ir blakus ĪPA. Šo zonu kopīgi pārvalda Guanduna un Makao, un tā nodrošina papildu zemi, lai atbalstītu Makao ekonomikas dažādošanu un dziļāku integrāciju ar kontinentālo Ķīnu. Makao precēm, ko ievie Hencjinas sadarbības zonā, tiek piemērots preferenciāls muitas režīms (atbilstīgās preces ir atbrīvotas no kontinentālās Ķīnas nodokļa). Pārskata gadā tika izdoti Hencjinas attīstības plāni¹⁶ un Makao izpildvaras vadītāja politiskajā uzrunā tika arī uzsvērts, ka šīs zonas attīstība ir viena no galvenajām politikas prioritātēm. Ekonomikas nozares, kas attīstāmas pirmām kārtām, ir inovācija un tehnoloģijas, viedražošana, veselības aprūpe un tradicionālā ķīniešu medicīna, finanšu pakalpojumi, atpūta un *MICE*. Ar to saistītie politikas mērķi citu starpā ir veicināt integrāciju un regulējuma saskaņošanu, uzlabot uzņēmējdarbības vidi un mudināt Makao uzņēmumus un iedzīvotājus iedibināties Hencjinā.

Saskaņā ar oficiālo statistiku Hencjinas IKP 2025. gadā bija 54,7 miljardi CNY (6,7 miljardi EUR) un šajā zonā bija iedibināts 7681 Makao finansēts uzņēmums (2025. gada decembris)¹⁷, un Hencjinā dzīvoja 23 749 Makao iedzīvotāji un strādāja 5762 Makao iedzīvotāji (2025. gada jūnijs)¹⁸.

Pārrobežu ieguldījumu shēma *Wealth Management Connect* dod iespēju atbilstīgiem kontinentālās Ķīnas, Honkongas un Makao iedzīvotājiem ieguldīt kapitāla pārvaldības produktos, kas tiek izplatīti abu pārējo shēmas pušu tirgos, un šajā shēmā piedalās 11 Makao bankas.

Ar **Nolīgumu par kontinentālās Ķīnas un Makao ciešāku ekonomisko partnerību (CEPA)** Makao precēm, ko ievie Ķīnas tirgū, ir piešķirti nulles tarifi un Makao pakalpojumu sniedzējiem ir piešķirta preferenciāla piekļuve šim tirgum.

III. Attiecības starp Makao un kontinentālo Ķīnu

No 20. oktobra līdz 23. oktobrim notika Ķīnas Komunistiskās partijas Divdesmitās centrālās komitejas ceturtnā plenārsesija. Sanāksmē galvenā uzmanība tika pievērsta Ķīnas 15. piecgades plāna izstrādei – šis plāns noteiks valsts attīstības virzienu 2026.–2030. gadā. 28. oktobrī publicētajos Ķīnas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas ieteikumos par valsts ekonomiskās un sociālās attīstības 15. piecgades plāna izstrādi partija apņēmas atbalstīt Honkongas un Makao “ilgtermiņa labklājību un stabilitāti”.

¹⁶ Guandunas un Makao intensīvās sadarbības zonas Hencjinā vispārējais teritoriālais un telpiskais plānojums (2021.–2035. gads): https://www.hengqin.gov.cn/macao_zh_hans/zwgk/zcfg/zyzc/content/post_3836370.html.

Guandunas un Makao intensīvās sadarbības zonas Hencjinā industriālās attīstības plāns (2025.–2029. gads): https://www.hengqin.gov.cn/macao_zh_hans/zwgk/tzgg/gg/content/post_3810641.html.

¹⁷ Hencjinas Ekonomikas attīstības biroja tīmekļa lapa: <https://www.hengqin.gov.cn/invest-hengqin-en/tshq/tjsj/index.html>.

¹⁸ Hencjinas Ekonomikas attīstības biroja paziņojums presei: https://www.hengqin.gov.cn/macao_en/xwbb/content/post_3831188.html.

Makao izpildvaras vadītājs 23. oktobrī uzsvēra, ka Makao “izmantos jaunās iespējas, ko sniedz 15. piegades plāns”. “Valdība padziļinās saikni ar starptautisko sabiedrību, lai labāk kalpotu valsts attīstībai,” teikts paziņojumā.

Delegācija, kuras sastāvā bija Ķīnas Zinātņu akadēmijas priekšsēdētājs, Finanšu un ekonomikas lietu centrālās komisijas biroja direktora vietnieks un Ķīnas Komunistiskās partijas Lauku lietu centrālās vadības grupas biroja direktora vietnieks, no 22. līdz 23. novembrim apmeklēja Makao, lai apspriestu 15. piegades plānu un tā ietekmi uz Makao. Delegācija apmeklēja arī Guandunas un Makao intensīvās sadarbības zonu Hencjinā.

No 8. līdz 13. maijam Makao apmeklēja Ķīnas Komunistiskās partijas (ĶKP) Centrālās komitejas un Valsts padomes Honkongas un Makao darba biroja direktors *Xia Baolong*. Šī bija pirmā *Xia* pārbaudes vizīte Makao kopš vietējās administrācijas stāšanās amatā 2024. gada decembrī. *Xia* mudināja valdību izmantot priekšrocības, ko sniedz “izpildvaras vadītā sistēma”.

Xia arī mudināja uzņēmēju kopienas Makao un Honkongā “saglabāt cīņassparu”, aicinot uzņēmēju kopienu sniegt lielāku ieguldījumu valsts ekonomikas attīstībā un norādot, ka “ikvienam būtu stingri jāaizstāv valsts pamatintereses, kad tām tiek nodarīts kaitējums”.

ĶTR Valsts padome 30. maijā iecēla *Zhou Ji*, kas iepriekš bija ĶKP Centrālās komitejas Honkongas un Makao darba biroja direktora izpildvietnieks, par jauno Centrālās valdības koordinācijas biroja Honkongā direktoru. 14. jūlijā Centrālā valdība iecēla *Xu Qifang*, bijušo ĶKP Centrālās komitejas Organizācijas departamenta direktora vietnieku, par *Zhou* pēcteci Honkongas un Makao darba birojā.

Guanduna, Honkonga un Makao attiecīgi 2025. gada novembrī un decembrī kopīgi rīkoja Piecpadsmītās nacionālās spēles, Divpadsmītās nacionālās spēles personām ar invaliditāti un Devītās nacionālās speciālās olimpiskās spēles. Šī ir pirmā reize, kad Lielā liča apgabals kopīgi rīko nacionālās spēles.

IV. ES un Makao divpusējās attiecības un sadarbība 2025. gadā

Mērķis 1992. gada Nolīgumam par tirdzniecību un sadarbību starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Makao bija vēl vairāk stiprināt attiecības starp ES un Makao. Nolīgums attiecas uz sadarbību tirdzniecības, ekonomikas, zinātnes un tehnoloģiju jomā.

ES un Makao Apvienotā komiteja ir platforma, kurā Makao un ES apspriež dažādus jautājumus vairākās jomās. Pēdējā **Apvienotās komitejas sanāksme** notika 2019. gadā.

Eiropas Savienības birojs 2025. gadā organizēja svinības, atzīmējot Eiropas dienu, un tas bija otrais pasākums kopš ar Covid-19 saistīto ceļošanas ierobežojumu atcelšanas. Eiropas Savienības biroja Honkongā un Makao vadītājs pārskata gadā vairākkārt tikās ar Makao amatpersonām (to vidū izpildvaras vadītāju) un ieinteresētajām personām no uzņēmēju aprindām un pilsoniskās sabiedrības.

Ar ES dalībvalstu ģenerālkonsulātu un kultūras institūtu atbalstu no 30. maija līdz 21. jūnijam notika Trešais Starptautiskais Makao kvīru filmu festivāls.

2025. gadā **ES bija Makao otrā lielākā preču tirdzniecības partnere**, veidojot 25,3 % no Makao kopējā tirdzniecības apjoma (salīdzinājumam – kontinentālā Ķīna, kas ir Makao vislielākā tirdzniecības partnere, veidoja 28,3 %).

Pamatojoties uz *Eurostat* datiem, **ES divpusējā preču tirdzniecība ar Makao** 2025. gadā sasniedza 887 miljonus EUR, un to veidoja galvenokārt ES eksports uz Makao (801 miljons EUR). Galvenās preces, ko ES eksportēja uz Makao, bija apģērbs, juvelierizstrādājumi, ādas izstrādājumi un luksuspreces, pārtika un dzērieni un transporta aprīkojums.

Runājot par **pakalpojumu tirdzniecību**, *Eurostat* dati liecina, ka ES 2024. gadā uz Makao eksportēja pakalpojumus 292 miljonu EUR apmērā (kas ir par 7,7 % vairāk nekā 2023. gadā). 2024. gadā no Makao Eiropas Savienībā tika importēti pakalpojumi 95 miljonu EUR vērtībā (kas ir par 23,8 % mazāk nekā 2023. gadā).

Saskaņā ar *Eurostat* datiem Makao **uzkrātie ES ĀTI** 2024. gada beigās (jaunākie pieejamie dati) veidoja 1,68 miljardus EUR, savukārt Makao nodrošinātie ĀTI Eiropas Savienībā sasniedza 1,17 miljardus EUR.